

La pluja segons Santiago Rusiñol

No sé què té ton plor dolcíssim, per tant inspirar abraçades llargues i besos silenciosos



Foto: Catorze

"No sé si hauràs observat que hi ha moments en la vida que, cansats de portar-nos per terra, cansats de caminar per les planes esteses de grisa monotonia, cansats de viure ensopits, no adonant-nos de que vivim, l'ànima mig endormiscada es desvetlla de moment i ens obliga a deturar-nos."

Ho escrivia Santiago Rusiñol (Barcelona, 1861 - Aranjuez, 1931) en el llibre *Oracions* (<https://www.edicions1984.cat/cataleg/oracions/>), en què es va allunyar de les presses i del soroll per contemplar la bellesa del món: des del sol, el mar i el vent fins als infants, els trons i els xiprers. De les tres edicions que se'n van fer, Edicions de 1984, amb Raül Garrigasait, s'ha basat en la que és més fidel a la idea de l'escriptor: la primera. Publicada a la Tipografia de L'Avenç el 1897, llueix dibuixos de Miquel Utrillo i partitures d'Enric Morera. Ens submergim en el primer llibre de proses poètiques de la literatura catalana veient com, entre paraules i traços, plou.



Miquel Utrillo

Res com el cant de tes llàgrimes, oh pluja!, inspira als cors l'oració de la tristesa; res com ton plor adorm l'ànima i l'adorm al compàs d'una musica somorta; res com ta veu, ta veu, que ve del cel a contar secrets a les fulles i a besar les flors, que et reben amb ses corol·les obertes; res com ta veu és escoltada per l'ànima adolorida.

De vapor neixes, i et tornes aigua. Sortida del baf d'aquest planeta, et purifiques allí on no arriba

l'alè corromput dels homes; et fas núvol i et gronxes per les muntanyes; acaricies els turons; t'estires i et rebolques per les valls; camines per l'infinita carretera amb moviments de grandesa; voles nedant i rellisques escorrent-te; i obrint-te com suor dels núvols, desmaiada i puríssima et deixes caure altre cop a la volta de la terra.

Tot t'espera. Les plantes, a tos besos, es deixonden i s'estiren; els boscos es brunyeixen i es vesteixen de festa; els terrossos et xuclen cos endins, et donen pas en ses venes, i en degotalls brodat de molsa et fan plorar estalactites allà en el fons misteriós de ses brodades entranyes; les arrels se t'apropen amb sos llavis fibrosos, i els pàmpols creixen, i les hores s'enfilen, i tot eixampla els braços, i tot te dóna gràcies amb els colors d'alegria.

Sols l'home, la planta trista que no té arrels a la terra i viu deseparat d'ella, sense un caliu ni un bressol on xoplugar-se, et mira baixar dels núvols, no esperant un consol a sa misèria. Sols l'home pobre, sense un raconet de terra i un recer a on adormir-se, et sent caure amb recança, pensant que no és per ell per qui baixes; que la fruita que assaones és pels altres; que els arbres brostaran, les flors ompliran l'aire d'aromes, els boscos d'espessura, i les muntanyes de verdíssima catifa; i que ell no en gaudirà més que mullena en els ossos.

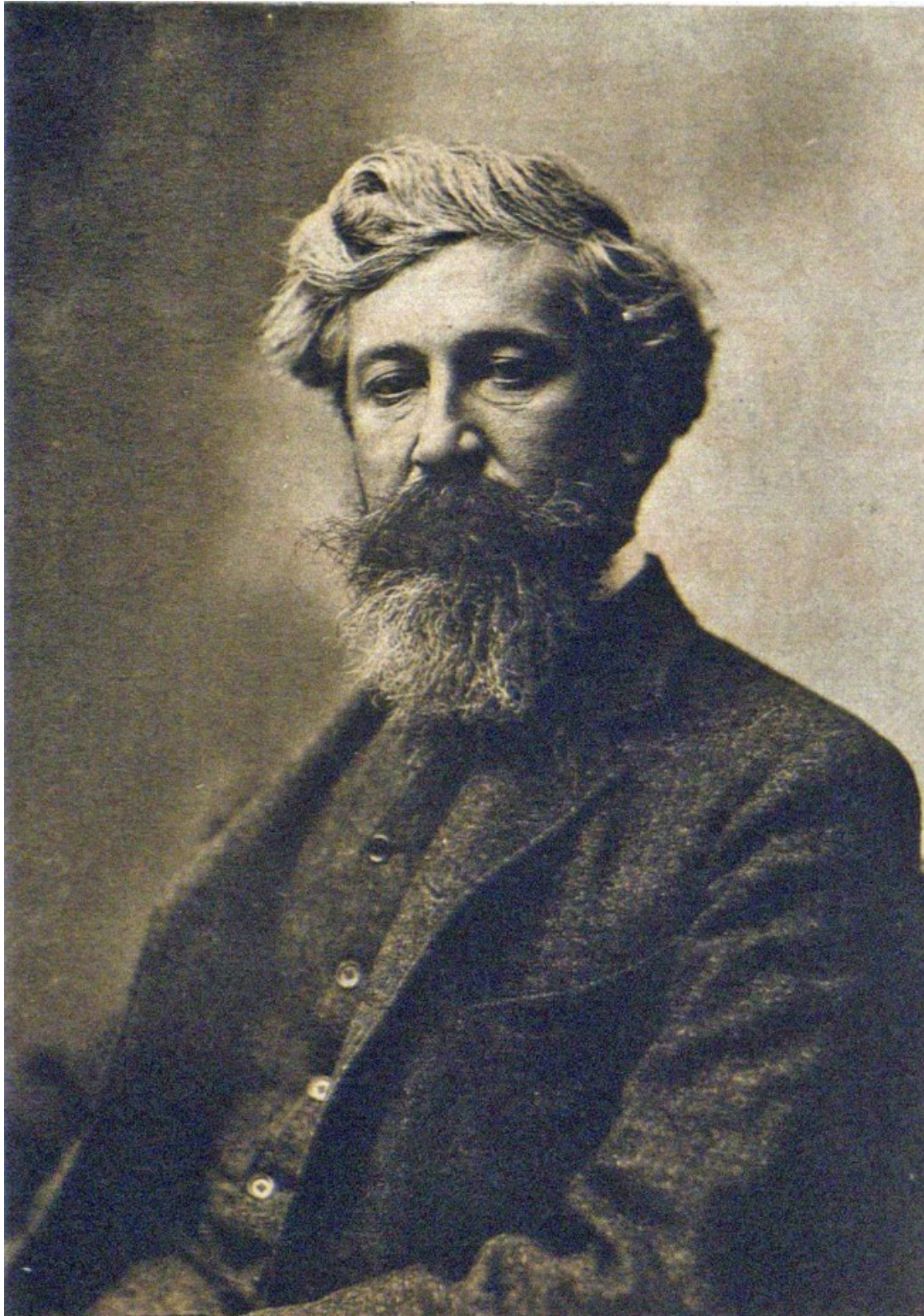
I si ta abraçada grisa és amarga per ell, en canvi els cors feliços amb quina pau t'escolten acotxats prop del foc, rondinant darrere dels finestrans a les vesprades de l'hivern! Les cares reflectades a un costat per la rojor, i del gris de tes llàgrimes per l'altre; la flama enfilant-se capritxosa i seguint-la amb mirada buida i distreta; el caliu bramulant espurnes cap amunt, i tu caient neguitosa i freda, com apropes amb tos precis inconscients els que s'estimen! Com bresses les orelles que t'escolten! Com harmonises sos somnis i encens apagades cendres!

No sé què té ton plor dolcíssim, per tant inspirar abraçades llargues i besos silenciosos. Potser és la llum que acluques que empeny les ànimes que s'estimen en el distret misteri de l'ombra; potser és la teva veu de queixa que remou fibres somortes cor endins, o potser l'esgarripança dels sers que el caliu no reconforta que fa estrènyer la ventura pel mateix temor de perdre-la, o són potser pressentiments de dies que seran tristos.

No ho sé; però res tan hermós com sentir-te quan el cor viu en pau; res com ta cadència fosca, ton gotejar dolcíssim, ta simfonia estesa, acompanyant la dolça melodia dels moments venturosos! Com ressò d'alegries difumides, tu vas caient, caient de sota els núvols, i ton cant és cant de monotonia, és cant de l'aigua portant el dolç compàs d'una tristesa amorosa, i despertant de les cordes del record cançons sens lletra i somortes vibracions de somnis que rellisquen.

Tu lligues, amb fils de plata, els pensament indefinits que tremolen sens forma en la fosca del cervell; fas pressentir un benestar que els ulls no veuen i el cor desitja; dónes llum a la tristesa, voltant-la en llims vaporosos, i... també reses: reses el rosari de la gran Naturalesa, reses la pregària de l'aigua, reses besant la terra amb tos llavis de puresa, i feliços els que saben i els que poden escoltar-te!

Resen amb tu, i l'oració els embolcalla en els misteris del somni.



Santiago Rusiñol. Fototípia de Hauser y Menet - Domini Públic

ORACIONES

SANTIAGO RUSIÑOL

EDICIÓ DE RAÛL GARRIGASAIT



1984 POESIA

Oracions (<https://www.edicions1984.cat/catalog/oracions/>)

© del text: Santiago Rusiñol
© de la il·lustració: Miguel Utrillo
© Llicència d'Edicions de 1984
© Edició de Raül Garrigasait